

Woningbouw Almere Haven Oost

type ontwerp: woningbouw, 414 sociale woningen en 257 koopwoningen
plaats: Almere Haven
aandraggever: Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders
aanslag: 1974
aflevering: 1979

98

‘Juist door de ligging in de open polder is vooral in de beginperiode zonder opgaand groen beschutting nodig, klimatologisch maar vooral fysiologisch.’

Van Stigt, *Bouw*, 1978

In het aangewonnen polderlandschap ten oosten van Amsterdam verrees vanaf de jaren zeventig een compleet nieuwe stad – Almere. Veel Amsterdammers vervulden hun kleine etagewoning voor een ruim huis op het nieuwe land. Van Stigt werd door Dirk Frieling, voormalig adjunct-directeur van de Amsterdamse Dienst Volkshuisvesting, betrokken bij het ontwerp van de groeikern. De twee kenden elkaar uit de Bijlmermeer, de grote stadsuitbreiding die Frieling coördineerde voor hij eind 1972 hoofd van het Projectbureau Almere werd. Almere Haven, aan het water van het Gooimeer, zou de eerste kern worden van de nieuwe stad. Samen met architect A. Mastenbroek werd Van Stigt aangetrokken voor de eerste woonwijken binnen het plan. Dick Apon tekende voor de uitvoering van het centrum. In het najaar van 1973 kreeg Van Stigt opdracht voor een stedenbouwkundige verkenning en in de jaren daarna voor het ontwerp van 414 sociale woningen en 257 koopwoningen voor de wijk De Werven in het oosten van Almere Haven.

Het ontwerp van Van Stigt voor de Werven is een voorbeeld van de omslag in het denken over de vormgeving de woonomgeving, die in al 1959 door de nieuwe Forumredactie was ingezet. In reactie op de monotonie en standaardisatie van de functionele stedenbouw werden in Almere Haven kleinschaligheid en differentiatie in bevolkingsopbouw en architectuur leidend. De architecten moesten een compleet woonmilieu opleveren, waarin de woningen in een stratenpatroon met groenaanleg tot een eenheid waren gebracht. Ieder van hen kreeg hierin veel vrijheid van het Projectbureau.

In zijn stedenbouwkundig en woningontwerp nam Van Stigt zijn denken over flexibel wonen en het creëren van kleinschaligheid en ontmoeting uit de Bijlmer mee

naar Almere. Het bieden van beschutting werd een kernthema voor het ontwerp voor de wijk. Van Stigt bracht de woningen onder in een herkenbare stedenbouwkundige basisvorm (een cluster). Het carrévormige wooncluster functioneert als een ‘buurtje’ van 20 tot 25 woningen, gegroepeerd rondom een groen of verhard, open of gesloten plein. Op het niveau van de wijk zijn de woonclusters op verschillende manieren gekoppeld rondom grotere pleinen met buurtgroen, gemeenschappelijke voorzieningen of parkeerruimte, ‘zodat er weer nieuwe relatiepatronen van een grotere orde ontstaan’.

De wens van differentiatie is door Van Stigt vertaald door binnen het buurtje of wooncluster verschillende woningtypen onder te brengen: ‘Door het zorgvuldig afwegen van de mogelijkheden die zowel de systeembouwer als de traditionele bouwer te bieden hebben en hierop het bouwproces af te stemmen bleek het mogelijk, op een serie van 414 woningen 26 verschillende typen te creëren (...)’. Eengezinswoningen worden op de hoeken afgewisseld met grotere woningen of woningen voor bejaarden en alleenstaanden, zodat verschillende groepen in de buurtjes samenleven.

Kenmerkend is de ook de zorg die Van Stigt besteedde aan de vormgeving van de overgang van het huis naar de buurt en de wijk. ‘Naast de beschutting van de hoofdvorm zijn met elementen, zoals bergingen, tuinhuisjes, tuinkasten, schuttingen, entree-huisjes, loggia’s en stoepen, beschutte plekken bij de woning gemaakt, van waaruit contact met de andere kan groeien.’

De kleine pleintjes die ontstaan bij de afgeschuinde kwadranten, waar de fiets en voetganger voorrang heeft.

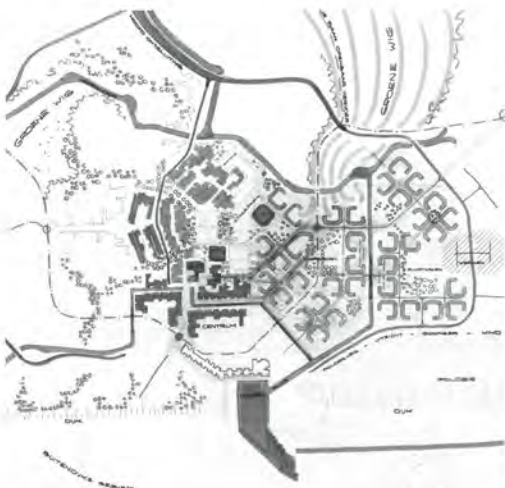

Stedenbouwkundig plan Almere Haven, de eerste van de vijf kernen van Almere in 1975.

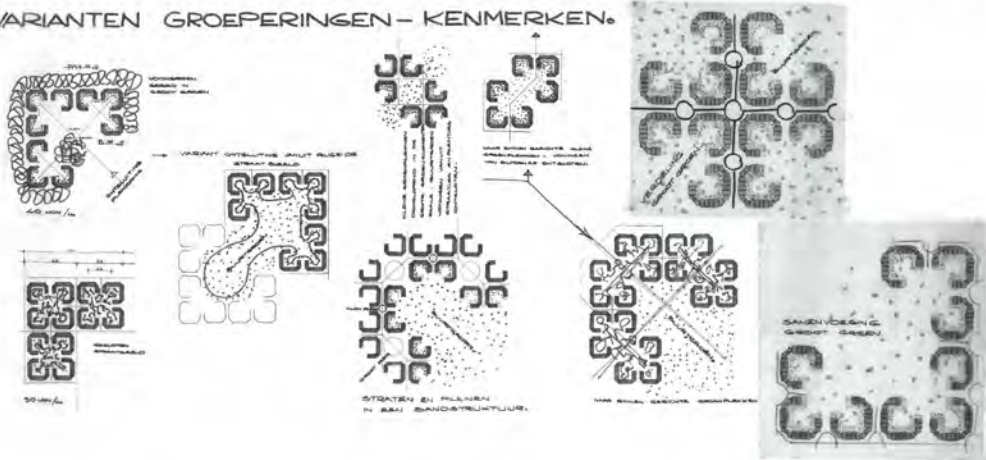
De Werven in aanbouw.

Het wooncluster kon in verschillende varianten gekoppeld worden. Van Stigt; 'Als je er een krul van maakt, kun je introverte ruimtes maken, beschutting opnemen. Je kunt er tuintjes mee maken, maar ook een groot, groen gebied met ontsluitingswegen of een pleintje.

Je kunt de huizen ook ruggelings plaatsen; het hele gebied meer besloten maken of juist meer naar buiten gericht.'
Van Stigt, 2007

VARIANTEN GROEPERINGEN - KENMERKEN.

Elk cluster functioneert als een buurtje van 20 tot 25 woningen, variërend van 2-6 kamer woningen rondom tuinen of een openbaar binnenhof.

De woningen zijn in zijn geheel opgebouwd uit prefab elementen, die op locatie werden geproduceerd.

Aanzicht en plattegronden hoekwoningen type B. Op de begane grond seniorenwoningen met daarboven starterswoningen met een eigen buitentrap.

Impressie van de woningen aan de openbare ruimte. Kenmerkend is de zorg die Van Stigt besteed heeft aan de overgang van woning naar straat en wijk. En de later ook zeer karakteristiek uitgevoerde polyester daken van de bergingen.

